

REFERAT Landdistriktsudvalget 2022-2025 d. 13-03-2025

Mødedato Torsdag d. 13. marts 2025 kl. 16:00

Mødested Værum Forsamlingshus, Ved Kirken 3, 8940 Randers SV

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Landdistriktsudvalget besøger Værum.....	4
Markedsføringskampagne i landdistrikterne.....	5
Temamøde for forsamlingshuse 2025.....	7
Opdatering af klimahandleplan.....	9
Årlig orientering om områdefornyelser 2024-2025.....	11
Byfornyelsesplan 2025-2029.....	14
Landdistriktskonference maj 2025.....	17
Drøftelse af plansager uden for Randers.....	20
Gensidig orientering.....	21

Punkt 15: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet forfald til mødet

Punkt 16: Landdistriktsudvalget besøger Værum

00.05.00-P35-2-25

Resumé

Landdistriktsudvalget besøger ved dagens møde Værum Forsamlingshus.

Mødet foregår derfor i Værum på adressen Ved Kirken 3, 8940 Randers SV.

I Værum er man bl.a. i gang med at skabe et moderne aktivitetshus, og samtidig varetager Randers Kommune nedrivning af to nedslidte boliger, hvor der arbejdes for anlæg af et grønt friareal på grunden efterfølgende.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at besøget i Værum Forsamlingshus tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget besøger ved dagens møde Værum Forsamlingshus.

Værum er en landsby, beliggende 9 kilometer sydvest fra Randers. Der bor i dag omkring 299 mennesker i Værum. Befolkningsudviklingen i Værum har de sidste par år holdt sig stabil, med enkelte udsving. I 2017 boede der omkring 296 mennesker i Værum. Omkring 45 % af borgerne i Værum er 50 år eller ældre.

I Værum har man i dag to huse, der danner rammen for byens fælles aktiviteter. Disse er byens forsamlingshus og klubhus, der begge er ældre bygninger. I 2022 fik byens borgere ideen om at erstatte de to mødesteder med et moderne aktivitetshus, hvor byens aktiviteter kan samles. I 2023 fik Værum et tilsagn på 150.000 kr. fra Landsbypuljen til at starte den indledende proces med professionel hjælp, så projektet kan udvikles i samarbejde med byens borgere. Projektet er stadig under udvikling.

Et andet projekt i Værum er nedrivningen af to nedslidte boliger på Nørgaardsvej 1 og 3. Nedrivningerne bliver varetaget gennem Randers Kommunes nedrivningspulje, hvor nedslidte og forfaldne boliger, der giver en negativ oplevelse af byen, kan nedrives. Der bliver på nuværende tidspunkt planlagt for et grønt friareal på grunden, hvor borgerne i Værum har været involveret i skitsen for arealet.

Et tredje projekt der er på vej i Værum, er en ny cykelsti ind til Randers. Projektet blev vedtaget i Randers Byråd i september 2023 og forventes klar i 2026. Cykelstien skal være med til at skabe bedre forhold for de bløde trafikanter, der bevæger sig på strækningen.

Værum ansøgte i 2021 om områdefornyelse, men fik afslag på deres ansøgning.

Udvalget vil ved besøget mødes med repræsentanter fra Værums Gymnastikforening og Forsamlingshus.

Mødet afholdes i Værums Klubhus på adressen Ved Kirken 3, 8940 Randers SV.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen

Punkt 17: Markedsføringskampagne i landdistrikterne

04.21.00-P20-1-24

Resumé

Landdistriktsudvalget besluttede d. 15. januar 2025 at igangsætte en markedsføringskampagne for tre nye landdistriktsområder i 2025 og 2026.

Denne sag giver en orientering over markedsføringskampagnens proces og nogle af de overvejelser, der er gjort vedrørende kampagnen.

Kommunikationschef Karen Balling Radmer vil give et oplæg om markedsføringskampagnen og dens fremtidige proces på udvalgsrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at udvalget tager orienteringen til efterretning
2. at udvalget drøfter, hvorvidt midlerne til markedsføring kun kan bruges på reklame for bosætning i andre kommuner
3. at udvalget drøfter, hvorledes budgetterne for de enkelte byers markedsføringskampagne kan differentieres inden for den samlede bevilling i forhold til reklameretning og behov

Beslutning

1. at taget til efterretning
2. der ønskes kun at bruges markedsføringsmidler på reklame for bosætning udenfor Randers Kommune
3. Tilbagesendes til forvaltningen med henblik på en uddybning af, hvilke landdistriktsområder der har ansøgt om at deltage i markedsføringskampagnen

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget besluttede den 15. januar 2025 at igangsætte en markedsføringskampagne for tre nye landdistriktsområder i 2025 og 2026. Landdistriktsudvalget afsatte samtidigt 600.000 kr. til kampagnen over de to år.

Landdistriktsudvalget har tidligere igangsat en markedsføringskampagne for landdistrikterne i Randers Kommune. Dette resulterede i seks byspecifikke kampagner for byerne Asferg, Fårup, Spentrup, Langå, Uggelhuse og Havndal.

Et af de primære aspekter i en ny markedsføringskampagne er at fremme bosætning i kommunens landsbyer og landdistrikter, hvilket er et vigtigt indsatsområde for landdistriktsudvalget.

Denne sag giver en orientering over markedsføringskampagnens proces og nogle af de overvejelser, der er gjort vedrørende kampagnen.

Kommunikationschef Karen Balling Radmer vil give et oplæg om markedsføringskampagnen og dens fremtidige proces på udvalgsrådet.

Proces for markedsføringskampagnen

Markedsføringskampagnen er blevet nævnt i Amtsavisen og er blevet annonceret i landdistriktsnyhedsbrevet. Herigennem er der skrivende stund modtaget tre ansøgninger til kampagnen. Forvaltningen vil mere aktivt annoncere for markedsføringskampagnen i håb om, at det kan få flere til at søge.

Nedenfor fremgår et udkast til den videre proces for markedsføringskampagnen, som inkluderer ansøgningsfristen for kampagnen, samt tidspunktet for udvalgets udvælgelse af de tre nye landdistriktsområder:

- Uge 10: Annoncering af markedsføringskampagnen på Randers Kommunes kanaler, i aviserne Amtsavisen, Randers Onsdag og Landsbyerne og på mail til relevante aktører.
- 19. marts: Ansøgningsfrist for deltagelse i markedsføringskampagnen

- 10. april: Ansøgningerne forelægges landdistriktsudvalget, som udvælger de tre nye landdistriktsområder, der skal indgå i markedsføringskampagnen.
- Maj 2025: Markedsføringskampagnen igangsættes i de enkelte landdistriktsområder.

Markedsføring af landdistriktsområderne

I forbindelse med markedsføringskampagnen i 2019 oplevede Randers Kommunes kommunikationsafdeling, der var ansvarlig for kampagnen, at flere af de deltagende byer var utilfredse med, at deres kampagne ikke var rettet mod bosætning fra Randers, men kun fra andre kommuner.

Forvaltningen foreslår derfor, at landdistriktsudvalget drøfter, om markedsføringskampagnens midler skal kunne benyttes til markedsføring for bosætning internt i kommunen, eller om der kun skal være fokus på at markedsføre for bosætning fra andre relevante kommuner. Det kan blandt andet være kommuner med relevant pendlerpotentiale, som blandt andet Aarhus, Aalborg, Silkeborg eller Viborg.

En anden bemærkning vedrørende kampagnen er, at prisen for markedsføring i andre kommuner kan variere. Et reklamespot i Aarhus er blandt andet dyre end et reklamespot i Aalborg. Derfor vil det kræve et højere markedsføringsbudget for de landdistriktsområder der retter sig mod Aarhus, end de landdistriktsområder der retter sig mod blandt andet Aalborg og Viborg.

På mødet den 15. januar 2025 besluttede udvalget, at der skulle afsættes 200.000 pr. landdistriktsområde til en samlet bevilling på 600.000 kr.

På baggrund af de varierende markedsføringspriser kan der altså opstå forskelle i budgettet mellem de enkelte kampagner for landdistriktsområderne. Forvaltningen foreslår derfor, at udvalget drøfter, hvorledes budgettet for hver enkelt kampagne skal fastholdes på 200.000 kr., eller om budgettet for kampagnerne kan differentieres inden for den samlede bevilling alt efter reklameretning og behov.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

OPlæg landdistriktsudvalg 13. marts 2025. Ny markedsføringskampagne

Punkt 18: Temamøde for forsamlingshuse 2025

20.10.00-A00-1-21

Resumé

I helhedsplanen for forsamlingshuse er det beskrevet, at der årligt afholdes et temamøde for forsamlingshusene, om et emne de finder relevant. Landdistriktsudvalget besluttede på udvalgs mødet d. 15. august 2024, at temaet for det kommende temamøde skulle være "Drift og Økonomi".

Udvalget præsenteres i denne sag for et forslag til en dagsorden for det næste temamøde for forsamlingshusene.

Landdistriktsudvalget anmodes samtidig om at beslutte, hvorvidt der skal afsættes midler til at facilitere temamødet for forsamlingshuse fra landdistriktspuljen

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at udvalget godkender forslaget til dagsorden for temamødet for forsamlingshuse
2. at udvalget bevilliger 10.000 kr. til facilitering af temamødet fra Landdistriktspuljen

Beslutning

Godkendt

Sagsfremstilling

I helhedsplanen for forsamlingshuse er det beskrevet, at der årligt afholdes et temamøde for forsamlingshusene, om et emne de finder relevant. I 2021 omhandlede temamødet budgetter og investeringsplaner, mens temamødet i 2023 omhandlede rekrutteringen og fastholdelsen af frivillige.

De enkelte temaer for temamøderne bliver udvalgt på baggrund af temaer, som forsamlingshusene finder relevante eller de udfordringer, som de giver udtryk for.

På dialogmødet mellem landdistriktsudvalget og forsamlingshusene i januar 2024 gav forsamlingshusene udtryk for en række af de udfordringer, som de møder i deres daglige foreningsarbejde. Udfordringerne omfatter blandt andet, at forsamlingshusene finder det vanskeligt at håndtere kassereropgaven og gennemskue momsregistrering. Samtidig oplever forsamlingshusene, at det er svært, at få samlet et overblik over hvilke ydelser der er til rådighed for forsamlingshusene og hvilke der er de bedste løsninger.

På baggrund af de udfordringer og muligheder som forsamlingshusene præsenterede på dialogmødet, besluttede landdistriktsudvalget på udvalgs mødet den 15. august 2024, at temaet for det kommende dialogmøde skal være "Drift og Økonomi".

På denne baggrund fremlægger forvaltningen følgende dagsorden for temamødet samt dato og sted for mødet til godkendelse.

Forslag til det kommende temamøde for forsamlingshuse

Forvaltningen foreslår, at arrangementet om drift og økonomi for forsamlingshusene afholdes onsdag d. 9. april 2025 fra klokken 17:00-20:00 i Tånum Forsamlingshus.

På baggrund af temamødets tema "Drift og Økonomi" er der lavet følgende forslag til en dagsorden for mødet.

- Økonomien i et forsamlingshus – Oplæg fra en regnskabskyndig vedr. kassererarbejdet i et forsamlingshus, med fokus på moms og regnskaber. Dette oplæg vil blive suppleret med en case fra lokalområdet om, hvordan de griber kassererposten an.
- Energiløsninger – Oplæg fra en energirådgiver om fordele og ulemper ved forskellige energiløsninger, samt råd om implementeringen af disse

- Vidensdeling mellem forsamlingshusene – Præsentation af resultaterne fra forsamlingshusenes vidensdeling. Hvilke gode erfaringer og tips har forsamlingshusene til hinanden vedrørende drift og økonomi

Der vil til arrangementet blive serveret aftensmad og drikkevarer, samt kaffe og kage.

Økonomi

Det vurderes at temamødet vil koste 10.000 kr. at afholde.

Det foreslås, at udgiften på 10.000 kr. finansieres af Landdistriktspuljen. Forud for dagens møde resterer der cirka 160.000 kr. af Landdistriktspuljen.

Herudover forventes en overførsel af restbudget fra 2024 på ca. 0,4 mio. kr., som behandles i forbindelse med regnskab 2024.

Punkt 19: Opdatering af klimahandleplan

01.30.00-P15-1-24

Resumé

Randers Kommune arbejder aktivt for en grøn omstilling, hvor alle områder i den kommunale forvaltning bidrager til at reducere CO₂-udledningerne. Klimaplanen sætter retningen, og med en kommende opdatering i 2025 er der behov for bred politisk forankring.

I denne sag inviteres de politiske udvalg til at drøfte, hvordan deres fagområder bedst kan understøtte den grønne omstilling, særligt inden for transport, energi, landbrug, byggeri og cirkulær økonomi. Indsatsen skal både ske gennem strategiske tiltag og konkrete løsninger, der integreres i den daglige drift.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at udvalget drøfter, hvilke tiltag og indsatser inden for udvalgets fagområder, der skal prioriteres i arbejdet med klimaplanen

Beslutning

Drøftet

Sagsfremstilling

Sammen om et bæredygtigt Randers – Ingen kan bidrage til alt, men alle kan bidrage med noget!

I maj 2021 vedtog byrådet Klimaplan 2050 – en ambitiøs plan, der sætter retningen mod en grønnere og mere bæredygtig fremtid. Klimaneutralitet kræver en bred og helhedsorienteret indsats, og kommunen har allerede taget store skridt. Men hvis der for alvor skal skabes varig forandring, er det afgørende, at klimaplanen forankres bredt og anvendes aktivt på tværs af fagområder og forvaltninger. Planen opdateres hvert fjerde år for at sikre, at den afspejler nye teknologier, politiske prioriteter og lokale initiativer. Klimaplanen står overfor en opdatering og re-certificering i 2025.

Regeringens mål om at reducere Danmarks CO₂-udledninger med 70 % inden 2030 og opnå klimaneutralitet i 2045 sætter en tydelig ramme for den grønne omstilling. Randers Kommune tager aktiv del i denne omstilling og har allerede reduceret udledningerne med 52 % fra 1990 til 2022.

Der er dog forskel på, hvor langt kommunen er nået inden for de forskellige sektorer. Energiområdet har taget store skridt og reduceret udledningerne med 70 % siden 1990, primært som følge af omstillingen fra kul til biobrændsel i kraftvarmeværkerne. Til gengæld har det været vanskeligere at omstille og nedbringe udledningerne fra både transport og landbrug. Hertil kommer klimaaftrykket fra forbrug af varer, som fortsat er højt.

For at styrke klimaarbejdet har forvaltningen gennem efteråret inddraget en bred vifte af aktører, herunder borgere, virksomheder, unge, NGO'er samt kommunens ledere og medarbejdere. Senest har et temamøde med byrådet sat fokus på opgaven med at identificere de områder, som der fortsat mangler at reducere CO₂ udledninger. Næste skridt er at inddrage de politiske udvalg for at sikre, at klimaplanen forbliver relevant, forankret og handlekraftig.

Alle dele af den kommunale organisation spiller en rolle. Nogle gennem strategiske og strukturelle løsninger, andre gennem borgerrettede initiativer. Ved at samarbejde på tværs af fagområder kan vi sikre en effektiv og helhedsorienteret indsats.

Med denne sagsfremstilling lægges op til, at det politiske udvalg drøfter, hvordan deres fagområder bedst kan bidrage til at reducere CO₂ udledningerne i kommunen, og hvilke indsatsområder de ser integreret i den daglige drift og kerneopgaver.

Forvaltningen kan med fokus på de store udledningsområder og med indsigter fra efterårets inddragelsesproces pege på følgende centrale indsatsområder.

Transport

Transportsektoren udgør ca. 30 % af kommunens samlede CO2-udledninger. Nedbringelse af antallet af fossildrevne køretøjer, tilskyndelse til mere bæredygtige transportvaner og elektrificering er nøglerne til reduktion.

Energisektoren

Energi står for ca. 20 % af CO2-udledningerne. Omstillingen skal ske gennem skift til vedvarende energi, biogas og udfasning af olie- og naturgasfyr samt effektivisering af energiforbruget i landbruget, virksomheder og husholdninger.

Landbrug og arealanvendelse

Landbruget er den største udleder (50 % af kommunens samlede CO2-udledninger). Fokus er på biodiversitet, skovrejsning, udtagning af lavbundsjord samt samarbejde med landbruget om reduktion af husdyrrelaterede udledninger.

Bygge- og anlægssektoren (CO2-udledninger udenfor Randers Kommune)

Sektoren står for 22 % af Danmarks samlede udledninger, men kun 0,17% af materialerne genbruges. Der er behov for at fremme cirkulært byggeri, genbrug og bæredygtige materialer i nybyggeri og renoveringer.

Genbrug og genanvendelse (CO2-udledninger udenfor Randers Kommune)

Der indleveres ca. 500 kg tekstil på genbrugspladserne i Randers om dagen. Der er stort potentiale i at styrke kommunikation og samarbejde om genbrug af tekstiler. Samtidig ses en stor koncentration af plastproducerende virksomheder i kommunen. Et kg genanvendt plast sparer klimaet for 3kg CO2, hvorfor et styrket fokus og samarbejde om lokal cirkulation af plast vil understøtte arbejdet med de indirekte udledninger.

Ovenstående indsatsområder skaber et solidt fundament for, at Randers Kommune kan bidrage aktivt til de nationale klimamål.

I vedhæftede bilag præsenteres en oversigt over de centrale indsatsområder, hvor de enkelte fagområder kan spille en nøglerolle og skabe maksimal effekt.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Indsatskatalog - bilag 1

Oplæg for LDU d.13 marts 2025 - Klimaplan

Punkt 20: Årlig orientering om områdefornyelser 2024-2025

01.11.00-G01-1-19

Resumé

Med denne sag fremlægges den årlige status på igangværende og kommende områdefornyelser samt frivillige nedrivninger.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at sagen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

Miljø- og teknikudvalget udpegede via landdistriktsudvalget i 2017 Øster Bjerregrav og Over Fussing, Gjerlev samt Albæk til områdefornyelser. Regnskaberne for områdefornyelse i Øster Bjerregrav og Over Fussing samt Gjerlev blev afsluttet i sommeren 2024, og Albæk forventes afsluttet ved udgangen af 2025.

I 2021 vedtog byrådet Byfornyelsesindsats 2021-2024. Planen indeholder områdefornyelse i Mellerup, Havndal, Ålum og Asferg. Det betyder, at der i de kommende år gennemføres og planlægges for mange projekter.

Albæk 2020-2025:

I 2024 har anlægsarbejderne fyldt i Albæk. Klyngehuset er blevet bygget, 'Bytorvet' er under anlæg og Vandmiljø Randers gennemfører sideløbende separatkloakering. I 2025 vil områdefornyelsen være i sin afsluttende fase, hvor der gennemføres små forskønnelsestiltag og anlægsarbejder samt fokus på ibrugtagning af Klyngehuset.

I 2024 blev der afholdt idékonkurrencen 'det er dejligt på landet', som også bød på en konference i Albæk med 150 deltagere. Ideerne fra konkurrencen er samlet i en publikation, som kan give inspiration til fremtidige projekter. Konkurrencen adresserer nogle nationale udfordringer, og materialet udlånes løbende til andre kommuner og interesseorganisationer. I 2025 vil forvaltningen fortsætte dialogen med borgerne i Albæk, men områdefornyelsen indeholder ikke økonomi til at gennemføre et konkret projekt omkring omdannelse af gårdene.

Ultimo 2025 forventes områdefornyelsen afsluttet og regnskabet forlægges til godkendelse omkring årsskiftet.

Mellerup 2023-2027:

Der blev i 2023 udarbejdet projektmateriale til en leg- og læringsplads på "Fælleren", som forventes anlagt i 2025. Der skal udarbejdes det nødvendige plangrundlag før legepladsen kan etableres. Når legepladsen er etableret forventes delprojekt 'fra bålhytte til bystue' igangsat, et projekt hvor den eksisterende bålhytte på "Fælleren" ombygges til nye aktiviteter. Der pågår desuden et samarbejde med Vandmiljø Randers om etablering af et regnvandsbassin på Fælleren.

Projektet 'Fjordparken' er områdefornyelsens mest omfangsrige projekt. Projektet ved fjorden forventes at have en lang tidshorisont, da der skal udarbejdes lokalplan for havneområdet, laves tekniske beregninger på

molen og udarbejdes projekteringsmateriale. Området har blandt andet mange naturbeskyttelsesinteresser og lang myndighedsbehandling hos flere forskellige instanser. Forvaltningen arbejder på at klarlægge disse bindinger inden projektet projekteres. Øvelsen er at finde mulighedsrummet hvor man kan tilvejebringe et projekt som giver flere rekreative faciliteter hvor Mellerup møder fjorden. Det kan eventuelt blive nødvendigt at anmode Social -og Boligstyrelsen om fristforlængelse til gennemførelsen, ligeledes er der sandsynligvis behov for yderligere finansiering gennem fundraising eller en tillægsbevilling.

Der skal i de kommende år også arbejdes med infrastrukturprojekter, flere stier og forbindelser i Mellerup by og i den omkringliggende natur. Infrastrukturprojekterne forventes etableret i flere etaper gennem hele perioden for områdefornyelsen, det er endnu ikke igangsat.

Havndal 2024-2028:

I 2024 er der etableret små forankringstiltag, som en del af samarbejdet 'Havndal Kooperativ'. Der er blandt andet opsat en pump track bane til skate, midlertidig halmballelabyrinth i efteråret, indretning af 'unge' lokale i Sundhedshuset og en midlertidig mooncarbane på skolens parkeringsplads. Der er igangsat et nyt initiativ med et fælles årsbrev, der udsendes til alle borgere via E-boks.

I 2024 er områdefornyelsens første større projekt udviklet. Festpladsen forskønnes og opgraderes med ny legeplads, udendørs mødested og grillhytte. Anlægsarbejder pågår og projektet forventes afsluttet medio 2024. I 2025 anlægges det næste projekt, som omhandler cykelbane og sikker skolevej.

I forlængelse af indsatsen omkring Havndal Kooperativ, har områdefornyelsen i Havndal et særligt fokus på de boligsociale udfordringer samt sundhed og trivsel blandt børn og unge. Det er særlig vigtigt at de fysiske projekter ikke står alene, men understøttes af organisatoriske og sociale foranstaltninger, så projekterne forankret og civilsamfundet styrkes. Der er for nuværende ikke afsat en særskilt pulje til dette i områdefornyelsen, det er dog muligt at finansiere gennem en eventuel tillægsbevilling.

Ålum 2025-2029:

Ålum borgerforening har i 2023 udarbejdet en lokal udviklingsplan. På baggrund af denne udviklingsplan, gennemførte forvaltningen i 2024 en borgerinddragelsesproces med lokalbefolkningen. Områdefornyelsen forventes særligt at omhandle trafik og forskønnelse langs Gl. Viborgvej og nærheden til naturen og landskabet. Programmet for områdefornyelsen forventes forelagt til politisk godkendelse medio 2025.

Asferg 2025-2029:

I efteråret 2024 igangsatte forvaltningen en inddragende proces, med borgermøder. En nedsat arbejdsgruppe har udarbejdet projektideer til programmet, som forventes forelagt til politisk godkendelse medio 2025.

Indsats for bedre boligkvalitet

Der er i nuværende budget afsat en årlig pulje på 1 mio. kr. til indsatsen for bedre boligkvalitet. Heraf anvendes cirka 0,4 mio. årligt til kommunens lovpligtige tilsynsarbejder med kondemnering.

I 2024 blev der oprettet en ny digital platform, hvor borgere kan henvende sig om skæmmende boliger. Forvaltningen har i 2024 igangsat et screeningsarbejde i udvalgte byer. Screeningerne er samlet i en rapport, der beskriver boligejendommen egnet til nedrivning.

Værum er én af de landsbyer, der blev udpeget i byfornyelsesplanen til en forstærket nedrivningsindsats. I 2024 er der opkøbt to faldefærdige ejendomme i Værum, som skal nedrives. Der er afholdt en inddragende proces med borgerne i Værum og udarbejdet et skitseforslag til den fremtidige anvendelse. Efter nedrivning af ejendommen iværksættes indretning af et offentligt tilgængeligt byrum for op til 300.000 kr.

Økonomi

Den samlede ramme til byfornyelse udgøres af en kommunal pulje og en statslig pulje.

Der er mulighed for at opnå op til 60% statslig refusion pr. områdefornyelse. Randers Kommune tildeles én gang årligt en statslig pulje, som kan fordeles på projekter. De statslige puljer skal disponeres indenfor 24 måneder fra tildelingstidspunktet. For at gøre bedst muligt brug af den statslige pulje og trække mindst muligt på den kommunale ramme, igangsættes områdefornyelserne løbende i takt med at de statslige puljer åbnes.

Der resterer på nuværende tidspunkt 0,74 mio. kr. på puljen til statslig refusion, som planlægges anvendt til områdefornyelse i Ålum og Asferg. Det forventes at Randers Kommune tildeles en ny pulje i foråret 2025, og at denne pulje også disponeres til områdefornyelse i Ålum og Asferg.

Der forventes overført 10,5 mio. kr. fra 2024 til 2025 på kommunens egenfinansiering (Pulje til byfornyelsesprojekter). Disse planlægges anvendt til områdefornyelse i Ålum og Asferg.

Af nedenstående tabel fremgår forventede overførsler af restbudgetter fra 2024 til 2025 samt oprindeligt budget for 2025-2028 for Pulje til byfornyelsesprojekter samt igangværende områdefornyelser. Alle beløb er angivet i mio. kr.

	Forventet overførsel fra 2024	Oprindeligt budget 2025	Korrigeret budget 2025 inkl. overførsler	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028
Pulje til byfornyelsesprojekter	10,5	3,8	14,3	3,8	1,6	1,6
Albæk, områdefornyelse	-0,4	-10,1	-10,6			
Mellerup, områdefornyelse	3,4	1,5	4,8	0,1	-3,7	
Havndal, områdefornyelse	1,9	5,0	6,9	3,0	-5,1	
Ålum, områdefornyelse	0,2	0	0,2			
Asferg, områdefornyelse	0,3	0	0,3			

Projekterne tilrettelægges og udføres således, at der altid er flere igangværende områdefornyelser afhængig af størrelse, kompleksitet og træk på den statslige og kommunale ramme. Da områdefornyelserne bygger på dialog og samarbejde med borgere, kræver det væsentlige ressourcer fra forvaltningen til borgerinddragelse og projektledelse. Disse finansieres delvist af midlerne til områdefornyelse.

Bilag

Oplæg til Landdistriktsudvalget d. 13-03 - Status på områdefornyelser

Punkt 21: Byfornyelsesplan 2025-2029

01.11.00-G01-1-19

Resumé

Randers Kommune gennemfører byfornyelse i kommunens landdistrikter for at understøtte udvikling af levedygtige landsbyer samt sikre gode boligsociale forhold, attraktive nærmiljøer og bymæssig udvikling. Til at sætte rammerne for byfornyelse laves der en byfornyelsesplan, der indeholder indsatser samt udpegning af områdefornyelser. Den nuværende byfornyelsesplan gælder for 2021-2024.

Forvaltningen foreslår, at udarbejdelsen af Byfornyelsesplan 2025-2029 igangsættes.

Forvaltningen foreslår ligeledes, at udvalget drøfter mulige visioner, temaer og byfornyelsesprojekter, der kan indgå i den nye byfornyelsesplan.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at arbejdet med Byfornyelsesplan 2025-2029 igangsættes
2. at udvalget drøfter politisk vision og temaer for Byfornyelsesplan 2025-2029
3. at der afsættes et beløb på op til 50.000 kr. til afholdelse af temamøde d. 10 april, finansieret fra puljen til dårlige boliger
4. at udvalget drøfter typerne af byfornyelsesprojekter
5. at udpegningen af nye områdefornyelser sker uden en åben ansøgningsrunde

Beslutning

1. at godkendt
2. at drøftet
3. at indstilles forkastet idet udvalget finder, at oplæggene holdes uden beregning
4. at drøftet
5. at indstilles forkastet idet udvalget finder, at en åben ansøgningsrunde er nødvendig i udpegningen af nye områdefornyelser

Sagsfremstilling

Formålet med byfornyelse er at understøtte udvikling af levedygtige landsbyer samt sikre gode boligsociale forhold, attraktive nærmiljøer og bymæssig udvikling.

Byfornyelsesplanen er en overordnet rækkefølgeplan, der beskriver kommunens byfornyelsesindsats. Byfornyelsesplanens funktion er at sætte retningen for forvaltningens arbejde i de kommende år.

I den nuværende byfornyelsesplan, Byfornyelsesplan 2021-2024, prioriteres en pulje til frivillig nedrivning, et årligt tilskudsbeløb til bygningsforbedringer af ejerboliger samt områdefornyelse i Havndal, Mellerup, Ålum og Asferg. Hvorvidt indsatsen i fremtiden skal fortsætte som hidtil, eller suppleres med andre målrettede indsatser, er en politisk prioritering.

Forvaltningen foreslår, at udarbejdelsen af Byfornyelsesplan 2025-2029 igangsættes. Udvalget bliver i sagen præsenteret for eksempler på visioner, temaer og typer af byfornyelsesprojekter, der kan være en del af en ny byfornyelsesplan. Disse eksempler fremlægges som inspiration til drøftelse i udvalget.

Ud over eksemplerne på visioner, temaer og byfornyelsesprojekter præsenteres nedenfor en procesplan for udarbejdelsen af den nye byfornyelsesplan.

Byfornyelsesplanen skal følge 'Bekendtgørelse af lov om byfornyelse og udvikling af byer'. Lovens formål er at give kommunerne mulighed for at sikre gode boligsociale forhold både i og uden for vækstområder i byerne og på landet. Byfornyelsesloven er derfor gældende for hele Randers Kommune, og der kan gennemføres indsatser inden for landsbyfornyelse og bymidter, dog kun med statslig refusion i byer med under 20.000 borgere.

Vision og temaer

Byfornyelsesloven rummer mange muligheder for forskellige indsatser og projekter. Da det i byfornyelsesloven i vidt omfang er kommunen selv, der vurderer og fortolker det lokale behov, er det også kommunen selv, der vurderer, hvilke indsatser kommunen ønsker at gennemføre. Hvilke typer af byfornyelsesprojekter der igangsættes, og hvor, er derfor en politisk beslutning. Den kommende byfornyelsesplan kan f.eks. have et fokus på følgende temaer:

- Naturpark Randers Fjord og turismeudvikling: Naturen er et særligt aktiv for dem, der bor i landdistriktet. Med et særligt fokus på omstilling af fjordlandsbyerne, kan man videreføre en fokuseret indsats omkring Naturpark Randers Fjord. Byfornyelsesplanen kan understøtte projekter, der skaber bedre adgang til natur og rekreative områder.
- Rammerne om fællesskab og forsamlingshuse: Foreningslivet og de lokale ildsjæle er nerven i mange landsbyer, og lokalsamfundene er en forudsætning for det gode liv. Byfornyelsesplanen kan have fokus på fremtidens forsamlingshuse, uformelle mødesteder eller etablering af nye kulturhuse i både eksisterende og nye bygninger.
- Bosætning og alternative boformer: I stigende grad efterspørges et varieret boligudbud. Bosætning i landsbyer og lokalområder er et kerneområde, der kan understøttes gennem puljer og pilotprojekter, der renoverer og/eller omdanner eksisterende bygningsmasse til nye formål, og understøttelse af nystartede bofællesskaber i form af tilskud til udvendige bygningsforbedringer.
- Klima og energi: Globale kriser sætter i øget grad deres aftryk på lokale udviklingsmuligheder. Byfornyelsesplanen kan understøtte projekter indenfor grøn boligrotation, større energirenovering af forsamlingshuse, bæredygtig nedrivning og klimatilpasningsprojekter.

Udvalget kan også drøfte andre temaer, som udvalget ønsker at fokusere på.

Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter overstående eksempler på temaer og supplerer med eventuelle andre forslag. Udvalgets drøftelser vil sætte en retning for forvaltningens arbejde. På baggrund af udvalgets drøftelse om vision og temaer, planlægger forvaltningen at fremlægge et inspirationsoplæg til udvalgsrådet d. 10. april.

Typer af byfornyelsesprojekter

- Områdefornyelse: Områdefornyelse er en større helhedsorienteret indsats. Særligt kan en områdefornyelse modvirke negative effekter i områder med en flerked af problemer, og områdefornyelse er derfor et særligt anvendeligt værktøj i områder der ikke kan omdannes på markedsvilkår.

Da der er flere igangværende og kommende områdefornyelser (i hhv. Albæk, Mellerup, Havndal, Ålum og Asferg), og byfornyelsesplanen ligeledes er forbundet med en økonomisk uvished for de kommende års budgetter, er det forvaltningens anbefaling, at en ny byfornyelsesplan kun indeholder udpegning af områdefornyelse i én ny by. Dette vil også have den størst afledte effekt, modsat hvis midlerne spredes ud over flere byer. Derfor foreslår forvaltningen, at udpegningen ikke sker på baggrund af en åben ansøgningsrunde, men vælges af landdistriktsudvalget.

- Bygningsforbedringer: Bygningsforbedringsudvalget uddeler årligt tilskud til bevaringsværdige boliger, men byfornyelsesloven rummer mulighed for at give tilskud til flere forskellige typer af projekter, f.eks. ombygning af erhverv til udlejningsboliger, omdannelse af overflødiggjorte landbrugsbygninger, bofællesskaber, puljer til facaderenoveringer i bymidter og hovedgader, kulturmiljøer og lignende.
- Nedrivninger: Nedrivninger kan gennemføres som frivillige nedrivninger eller tvangsnedrivninger. Indsatsen kan fokusere på udvalgte geografiske områder, eller eksempelvis i landsbyer der mangler mødesteder. Byfornyelsesloven giver desuden både mulighed for at opkøbe med henblik på nedrivning eller istandsættelse.
- Støtte til forsamlingshuse: Byfornyelsesloven giver desuden mulighed for at give støtte til forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelser. Støtten kan gives til istandsættelse af klimaskærm, energibesparelser, etablering af tilgængelighedsforanstaltninger og afhjælpning af kondemnable forhold.

Byfornyelsesloven giver mulighed for at igangsætte byfornyelsesinitiativer både i byer og i landdistrikter. Byfornyelsesplanen kan eksempelvis give hjemmel til at igangsætte områdefornyelser i Randers By, uden midlerne prioriteres fra rammen til byfornyelse i landdistrikterne. Eksempelvis kan allerede budgetterede midtbymidler eventuelt udmøntes gennem byfornyelsesloven.

Proces for ny byfornyelsesplan

Til udarbejdelsen af den nye byfornyelsesplan for 2025-2029 og udvælgelsen af nye byfornyelsesprojekter, foreslår forvaltningen følgende procesplan.

- Marts-april - Vision og inspiration: Forvaltningen foreslår, at udvalget drøfter de overordnede retninger og tema for den kommende byfornyelsesplan. På baggrund af udvalgets drøftelser, planlægger forvaltningen et temamøde for udvalget med inspirationsoplæg, som afholdes i forlængelse af udvalgsmødet i april. Hensigten er, at oplæggene giver fornyet inspiration og viser en variation af muligheder inden for byfornyelsesloven. Temamødet skal danne baggrund for indholdet til den kommende byfornyelsesplan.
- Maj - Rammen om byfornyelsesplan og evt. udpegning af nye områdefornyelser: På baggrund af udvalgets drøftelser på temamødet i april, præsenterer forvaltningen på mødet i maj en liste af konkrete ideer til Byfornyelsesplan 2025-2029. Denne liste kan blandt andet indeholde forslag til nye områdefornyelser. Forvaltningen vil desuden præsentere et strategisk afsæt med data, som kan danne baggrund for udvalgets beslutninger.
- September-oktober: Forslag til Byfornyelsesplan 2025-2029 til godkendelse: Forvaltningen præsenterer et forslag til ny byfornyelsesplan til godkendelse, som efter godkendelse i landdistriktsudvalget sendes videre til behandling i økonomiudvalget og Byrådet. Planen er således, at den nye Byfornyelsesplan er endeligt vedtaget inden udgangen af denne byrådsperiode.
- Ultimo 2025-2029: Udførelse af Byfornyelsesplan 2025-2029: På baggrund af vedtagelsen af den nye byfornyelsesplan vil forvaltningen igangsætte indsatserne. Da der er flere igangværende områdefornyelser, kan nye forventeligt først opstartes i 2027.

Økonomi

Der er afsat 3,8 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 samt 1,6 mio. kr. årligt fra 2027 og frem til Pulje til byfornyelsesprojekter. Dertil forventes en statslig pulje til refusion på minimum 1 mio. kr. årligt. Det betyder, at der forventeligt kan igangsættes nye byfornyelsesprojekter for ca. 15 mio. kr. for perioden 2025-2029. Overslaget er dog forbundet med en usikkerhed, da både kommunale og statslige budgetter kan ændre sig, hvorfor byfornyelsesplanen bør afspejle dette.

Udgifter til afholdelse af temamøde i april foreslås finansieret fra puljen til dårlige boliger, som hører under byfornyelsen. Puljens midler er allerede frigivet med rådighedsbeløb og anlægsbevilling. Udgifterne vil maksimalt udgøre 50.000 kr. og anvendes primært til eksterne oplægsholdere samt forplejning.

Bilag

Oplæg til Landdistriktsudvalget d. 13-03 - Byfornyelsesplan 2025-2029

Punkt 22: Landdistriktskonference maj 2025

00.16.00-P35-1-24

Resumé

Landdistriktsudvalget har siden 2015 afholdt en årlig landdistriktskonference. Seneste landdistriktskonference for 2023 blev afholdt i januar 2024.

Landdistriktsudvalget besluttede i efteråret 2024, at den kommende landdistriktskonference skal afholdes i foråret 2025, med temaet "Hvad skal arealerne i landdistrikterne bruges til?"

Forvaltningen fremlægger med denne sag et udkast til program, tidspunkt og budget for landdistriktskonferencen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

- 1. at tidspunkt og udkast til program for landdistriktskonferencen godkendes
- 2. at udvalget bevilliger 80.000 kr. til afholdelse af landdistriktskonferencen fra landdistriktspuljen

Beslutning

Godkendt

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget har siden 2015 afholdt en årlig landdistriktskonference, hvor lokale ildsjæle og andre med interesse for landdistriktsudvikling har haft mulighed for at høre inspirerende oplæg og netværke på tværs af landsbyerne.

Ved landdistriktskonferencen i 2024 var der fokus på landdistrikternes potentialer og udfordringer samt metoder til at styrke fællesskabet. Til konferencen deltog ministeren for landdistriktsområdet.

Landdistriktsudvalget besluttede den 14. november 2024, at temaet for den kommende landdistriktskonference skal være "Hvad skal arealerne i landdistrikterne bruges til?", og at konferencen skal afholdes i foråret 2025.

På baggrund af temaet og tidspunktet for landdistriktskonferencen fremgår der nedenfor et udkast til program, tidspunkt og budget for landdistriktskonferencen, som indstilles til godkendelse.

Tid og sted

Forvaltningen foreslår, at konferencen afholdes onsdag den 7. maj 2025, fra klokken 17:00 – 21:00 på Gjessinggaard Gods.

Gjessinggaard Gods er et flere hundrede år gammelt gods, beliggende nordøst for Randers mellem Øster Tørslev og Tvede og i Naturpark Randers Fjord.

Program

Forvaltningen arbejder i øjeblikket på det endelige program, herunder forplejning og udvælgelse af titler til de enkelte indslag i programmet.

Et forslag til programmet ser ud som følgende:

Tidspunkt	
16:45 - 17:00	Ankomst

17:00 - 17:15	Velkomst og introduktion
17:15 - 18:00	Oplægsholder: Helga Grønnegaard, partner og projektchef hos Urland
18:00 - 18:45	Middag og netværk
18:45 - 19:45	Små oplæg med gåtur: Forvaltningens arbejde med skovrejsning, energi og lavbundslande Oplæg fra Peter Greve Bernstorff, godsejer, om Gjessinggaard Gods
19:45-20:30	Oplægsholder: Birthe Linddal Jeppesen, sociolog og fremtidsforsker
20:30 - 20:45	Kåring af Årets Initiativ og Ildsjæl
20:45 - 21:00	Tak for i aften med opsamling

Landdistriktsudvalget besluttede d. 5. december 2024, at det årlige dialogmøde med forsamlingshusene afholdes i forbindelse med landdistriktskonferencen.

Dialogmødet for forsamlingshuse foreslås derfor at blive afholdt fra kl. 15:45 – 16:45 før landdistriktskonferencens start.

Udvalget vedtog ligeledes programmet for dialogmødet på udvalgsmødet d. 5. december 2024.

Økonomi

Forvaltningen har udarbejdet følgende budgetforslag for landdistriktskonferencen.

Post	Budget
Lokaler og forplejning	30.000 kr.
Oplægsholdere - Honorar oplægsholdere - Gaver og blomster	25.000 kr.
Markedsføring - Facebookopslag - Annoncer - Plakater	10.000 kr.
Udstyr og materialer - Lyd og AV - Trykt materiale	15.000 kr.
I ALT	80.000 kr.

Beløbet foreslås finansieret af Landdistriktspuljen.

Der resterer på skrivende stund cirka 500.000 kr. af Landdistriktspuljen.

Udvalget afsatte på møde den 9. oktober 2024 økonomi til at uddele landdistriktspriserne, hvorfor disse ikke indgår i budgettet.

Punkt 23: Drøftelse af plansager uden for Randers

01.02.00-A26-1-23

Indstilling

Til drøftelse

Beslutning

Drøftet

Sagsfremstilling

Vedhæftet er forvaltningens orientering om kommende plansager af relevans for landdistriktsudvalget.

Bilag

Orientering om lokalplansager uden for Randers

Punkt 24: Gensidig orientering

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet særskilt at berette